

ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY KẾ TOÁN TRONG BỐI CẢNH CHUYỂN ĐỔI SỐ TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC HẢI PHÒNG

Nguyễn Thị Tuyết Minh
Khoa Kế toán Tài chính
Email: minhntt@dhph.edu.vn

Ngày nhận bài: 15/10/2022

Ngày PB đánh giá: 23/10/2022

Ngày duyệt đăng: 15/12/2022

TOM TẮT: Chuyển đổi số đã và đang tác động sâu rộng, bao trùm lên tất cả mọi ngành nghề trong đó có giáo dục. Một trong những nội dung quan trọng nhất của chuyển đổi số trong giáo dục là ứng dụng công nghệ trong phương pháp giảng dạy. Như vậy có thể thấy việc ứng dụng công nghệ vào giảng dạy là một xu thế tất yếu, có vai trò quan trọng để nâng cao hiệu quả hoạt động đào tạo và sẽ đem lại lợi ích nhất định cho các cá nhân, tập thể và cho toàn xã hội. Nhận thức được vấn đề này, trường Đại học Hải Phòng đã tích cực phấn đấu, thay đổi tư duy, chung tay đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng hiện đại, nhất là ở các học phần mang tính ứng dụng cao trong đó có các học phần kế toán. Bài viết khảo sát thực trạng và đưa ra một số khuyến nghị đổi mới phương pháp giảng dạy kế toán tại trường Đại học Hải Phòng trong bối cảnh hiện nay.

Từ khoá: Đổi mới, phương pháp giảng dạy, kế toán, chuyển đổi số.

INNOVATING ACCOUNTING TEACHING METHODS IN THE CONCEPT OF DIGITAL TRANSFORMATION AT HAI PHONG UNIVERSITY

ABSTRACT: The digital transformation has had a profound impact on all industries including education. The use of technology in teaching methods is one of the most important aspects of digital transformation in education. Thus, it can be seen that the application of technology in teaching is an inevitable trend that plays an important role in improving the efficiency of student training activities and will bring certain benefits to individuals, collective, and society as a whole. Being aware of this problem, Hai Phong University has actively striven, changed its thinking, and joined hands in renovating teaching methods in the direction of modernity, especially in

highly applicable modules including accounting courses. The article examines the current situation and makes some recommendations to innovate accounting teaching methods at Hai Phong University in the current context.

Key words: Innovation, teaching method, accounting, digital transformation.

---

1. GIỚI THIỆU

Ngày 03/06/2020, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 749/QĐ-TTg về việc phê duyệt “Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”. Trong đó xác định nội dung chuyển đổi số trong lĩnh vực giáo dục là: Phát triển nền tảng hỗ trợ dạy và học từ xa, ứng dụng triệt để công nghệ số trong công tác quản lý, giảng dạy và học tập; số hóa tài liệu, giáo trình; xây dựng nền tảng chia sẻ tài nguyên giảng dạy và học tập theo cả hình thức trực tiếp và trực tuyến... Mục tiêu chung của chuyển đổi số trong lĩnh vực giáo dục được xác định như sau: Tận dụng tiến bộ công nghệ để thúc đẩy đổi mới sáng tạo trong dạy và học, nâng cao chất lượng và cơ hội tiếp cận giáo dục, hiệu quả quản lý giáo dục; xây dựng nền giáo dục mở thích ứng trên nền tảng số, góp phần phát triển Chính phủ số, kinh tế số và xã hội số (Thủ tướng Chính phủ, 2022). Như vậy, hiểu một cách đơn giản thì chuyển đổi số trong phương pháp giảng dạy chính là việc ứng dụng những công nghệ tiên tiến giúp nâng cao trải nghiệm của người học; cải thiện những phương pháp giảng dạy cũng như tạo môi trường để học tập thuận tiện nhất. Điều này ảnh hưởng trực tiếp đến phương pháp dạy

và học, đã làm thay đổi toàn diện phương thức giáo dục truyền thống, vươn tới một không gian giáo dục chủ động và toàn cầu.

Trường Đại học Hải Phòng là cơ sở đào tạo nguồn nhân lực có đạo đức, tri thức và kỹ năng đáp ứng yêu cầu của xã hội. Trong thời đại kỹ nguyên số, sự phát triển như vũ bão của công nghệ với những Block-chain, Cloud, AI,... mang lại những thách thức mới, đòi hỏi nhà trường cần nỗ lực hết mình để đào tạo ra nguồn nhân lực có chất lượng có thể đáp ứng được với những yêu cầu ngày càng khắt khe của các nhà tuyển dụng. Nhà trường luôn xem hoạt động đổi mới phương pháp giảng dạy nhất là với những học phần mang tính ứng dụng cao như các học phần thuộc khối kiến thức kế toán là yếu tố quan trọng hàng đầu trong việc giữ vững và nâng cao chất lượng đào tạo. Việc nghiên cứu đổi mới phương pháp giảng dạy kế toán trong bối cảnh chuyển đổi số tại Trường Đại học Hải Phòng là cần thiết để từ đó gọi mở những khuyến nghị mang tính chiến lược, gắn với những cải cách mạnh mẽ, triệt để trong giảng dạy, học tập và quản lý nhằm nhanh chóng nâng cao chất lượng, hiệu quả đào tạo đáp ứng tốt nhu cầu phát triển của xã hội, đóng góp tích cực vào quá trình chuyển đổi số quốc gia.

2. CƠ SỞ LÝ THUYẾT

2.1 Các phương pháp giảng dạy kể toán

Phương pháp giảng dạy (hay còn gọi là phương pháp dạy học, giáo dục học, sư phạm) chính là hình thức, cách thức hoạt động giữa người dạy và người học nhằm đạt được các mục tiêu dạy học xác định. Phương pháp giảng dạy là yếu tố quan trọng và ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng đào tạo. Phương pháp giảng dạy cần đảm bảo phù hợp với nội dung và các điều kiện dạy học cụ thể.

Phương pháp dạy học truyền thống là những cách thức dạy học quen thuộc được duy trì qua nhiều thế hệ. Về cơ bản, phương pháp dạy học truyền thống là phương pháp lấy hoạt động của người dạy là trung tâm, là quá trình truyền tải thông tin từ người dạy sang người học. Người dạy là người thuyết trình, diễn giảng; người học là người nghe, nhớ, ghi chép và suy nghĩ theo (Trần Thị Thơm, 2019). Dựa vào mục đích dạy học, phương tiện dạy học, phương pháp dạy học truyền thống được chia thành ba nhóm phương pháp:

- Nhóm các phương pháp dùng lời gồm phương pháp thuyết trình thông báo - tái hiện, phương pháp thuyết trình và nêu ra vấn đề, phương pháp đàm thoại trực tiếp, phương pháp tự học với giáo trình và tài liệu tham khảo.

+ Phương pháp thuyết trình thông báo - tái hiện: Đây là phương pháp mà giảng viên nêu vấn đề để thể hiện được tính chất thông báo qua lời giảng

giúp người học nghe và lĩnh hội. Bởi vậy đây là phương pháp mang tính thụ động khá nhiều.

+ Phương pháp thuyết trình và nêu ra vấn đề: Với phương pháp này giảng viên sẽ thực hiện theo cấu trúc thuyết trình song song và vấn đề cũng được trình bày theo hướng tích cực hơn. Giảng viên sẽ là người trình bày các kiến thức theo một logic hợp lý theo dạng gợi mở vấn đề để người học tư duy và tìm ra câu trả lời.

+ Phương pháp đàm thoại trực tiếp: Để ứng dụng phương pháp đàm thoại, giảng viên sẽ đưa ra cho người học một hệ thống các câu hỏi. Người học sẽ trao đổi, tranh luận với nhau và với giảng viên để tìm ra câu trả lời.

+ Phương pháp tự học với giáo trình và tài liệu tham khảo: Trong quá trình tự học, tự nghiên cứu theo giáo trình và tài liệu tham khảo, người học sẽ có thể tìm tòi, nghiên cứu và nắm vững kiến thức. Với phương pháp tự học với giáo trình và tài liệu tham khảo, người học có thể thực hiện ở bất cứ đâu.

- Nhóm các phương pháp trực quan (phương pháp quan sát, phương pháp minh họa,...): Phương pháp dạy học trực quan là cách thức giảng dạy bằng việc sử dụng những phương tiện trực quan và các yếu tố kỹ thuật để giúp củng cố và tạo sự hứng thú cho người học.

- Nhóm các phương pháp thực hành (phương pháp luyện tập, phương pháp thực hành thí nghiệm,...): Phương pháp thực hành được đánh giá là phương pháp

mang tính chủ động nhiều nhất trong các phương pháp dạy học truyền thống. Với phương pháp này, giảng viên sẽ tổ chức các hoạt động thực hành để người học có cơ hội được khám phá những tri thức mới và vận dụng nó giúp củng cố, rèn luyện kỹ năng bản thân.

Yêu cầu của việc thực hiện phương pháp dạy học truyền thống đó là người dạy phải chuẩn bị nội dung bài học một cách kỹ lưỡng, theo hệ thống, logic, chủ yếu thông qua thuyết trình, diễn giảng để truyền tải những tri thức đó đến với người học. Phương pháp dạy học truyền thống coi trọng việc truyền tải kiến thức nên nội dung bài dạy theo phương pháp này có tính hệ thống, logic cao. Song, do lấy người dạy làm trung tâm nên phương pháp này có nhược điểm đó là không phát huy được tính tích cực, chủ động, năng lực tư duy sáng tạo của người học, nội dung nặng về lí luận, ít chú ý đến việc hình thành năng lực cho người học.

Phương pháp dạy học hiện đại là phương pháp tập trung vào phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của người học chứ không phải là tập trung vào phát huy tính tích cực của người dạy. Ở đó, người dạy giữ vai trò định hướng, cố vấn điều khiển tiến trình giờ dạy, tổ chức cho người học tự tìm kiếm, khám phá những tri thức mới (Trần Thị Thơm, 2019). Một số phương pháp dạy học hiện đại thường được sử dụng trong giảng dạy kế toán hiện nay đó là:

- Phương pháp dạy học nhóm: Trong phương pháp này, người học được chia thành các nhóm nhỏ thực hiện các nhiệm vụ học tập được giao trên cơ sở hợp tác làm việc dưới sự phân công, dẫn dắt của giảng viên. Khi làm việc nhóm, các thành viên đều phải làm việc chủ động, giúp đỡ nhau tìm hiểu vấn đề nêu ra trong không khí thi đua với các nhóm khác. Khi có một nhóm nào lên thuyết trình, các nhóm còn lại phải đặt ra các câu hỏi phản biện hoặc câu hỏi đề nghị làm sáng tỏ vấn đề. Bài học trở thành quá trình học hỏi lẫn nhau chứ không phải là sự tiếp nhận thụ động từ giảng viên.

- Phương pháp nghiên cứu tình huống: Yếu tố cấu thành chủ yếu của phương pháp giảng dạy mới này dựa trên các tình huống thực tế của cả người học và giảng viên. Mục đích chính của các tình huống là để miêu tả, trao đổi kinh nghiệm về cách thức giải quyết vấn đề và những mâu thuẫn trong khi thực hiện công việc được giao. Sự đa dạng của các tình huống được đưa lên không chỉ khuyến khích người học phát huy tính chủ động, óc sáng tạo mà còn đem đến sự thoải mái, sáng khoái về mặt tinh thần khi tham dự lớp. Yếu tố này làm người học có thể tiếp thu nội dung kiến thức bài giảng dễ dàng, sâu và nhớ lâu hơn các phương pháp giảng dạy truyền thống (Scholz và Olaf, 2002).

- Phương pháp nêu vấn đề: Mục tiêu của học dựa trên vấn đề là để học nhiều hơn về một chủ đề chứ không phải là chỉ tìm ra những câu trả lời đúng cho

những câu hỏi được giảng viên đưa ra. Trong phương pháp học dựa trên vấn đề, người học vừa nắm được kiến thức mới, vừa nắm được phương pháp lĩnh hội kiến thức đó, phát triển tư duy chủ động, sáng tạo, được chuẩn bị một năng lực thích ứng với đời sống xã hội, phát hiện kịp thời và giải quyết hợp lý các vấn đề nảy sinh (Hmelo-Silver, 2004).

- Phương pháp dự án: Là phương pháp giảng viên giao cho người học thực hiện một chủ đề có liên quan tới nhiệm vụ học tập đòi hỏi có sự kết hợp lí luận với thực tiễn, nhằm tạo cho người học khả năng lập kế hoạch, triển khai thực hiện và đánh giá kết quả thực hiện, trên cơ sở đó nắm bắt được kiến thức cả về mặt lí luận và thực tiễn.

Yêu cầu của phương pháp dạy học hiện đại là giảng viên phải có phong kiến thức rộng, chuẩn bị kĩ bài giảng, tổ chức thiết kế giờ dạy có sự phối hợp nhịp nhàng giữa hoạt động của giảng viên và hoạt động của người học nhằm đạt được mục tiêu bài học. Ưu điểm của phương pháp này là phát huy năng lực tư duy sáng tạo, tự mày mò, tự chiếm lĩnh tri thức của người học; chú trọng kĩ năng thực hành, vận dụng giải quyết các vấn đề thực tiễn, coi trọng tự học, tự nghiên cứu.

2.2 Tác động của chuyển đổi số đến phương pháp giảng dạy kế toán

Chuyển đổi số là việc sử dụng dữ liệu và công nghệ số để thay đổi tổng thể và toàn diện cách sống, cách làm việc và phương thức sản xuất của cá nhân, tổ chức (Bộ Thông tin và Truyền thông,

2020). Hay nói theo cách khác, chuyển đổi số chính là quá trình chuyển từ mô hình truyền thống sang mô hình số bằng cách ứng dụng các công nghệ mới như dữ liệu lớn (Big Data), Internet vạn vật (IoT), điện toán đám mây (Cloud computing)... và các phần mềm công nghệ để thay đổi phương thức quản lý, điều hành, thay đổi quy trình, phương thức làm việc và thay đổi văn hóa tổ chức. Chuyển đổi số tác động sâu rộng, bao trùm lên tất cả các ngành, các lĩnh vực kinh tế - xã hội, góp phần tăng năng suất lao động, chuyển đổi mô hình hoạt động, kinh doanh theo hướng đổi mới sáng tạo. Trong đó, giáo dục và đào tạo là một trong 8 lĩnh vực được ưu tiên hàng đầu trong triển khai thực hiện (Thủ tướng Chính phủ, 2020). Chuyển đổi số mang lại cơ hội áp dụng công nghệ để tạo ra những thay đổi nhanh chóng về mô hình, cách thức tổ chức và phương pháp dạy - học.

Thứ nhất, chuyển đổi số tác động đến việc lựa chọn, vận dụng, kết hợp các phương pháp giảng dạy kế toán.

Trong kỷ nguyên số, việc học kế toán không đơn thuần chỉ làm công việc kế toán. Một kế toán giỏi phải là người có năng lực phân tích, dự báo dựa trên các số liệu đã được tổng hợp, báo cáo, từ đó có thể tư vấn cho doanh nghiệp có các quyết định tối ưu và phù hợp trong kinh doanh. Mỗi cơ sở đào tạo phải nhận thức được xu hướng ứng dụng công nghệ số vào các quy trình công việc trong lĩnh vực kế toán là điều tất yếu và để thích ứng với môi trường làm việc ngày càng thay đổi buộc các trường phải có chiến

lược đào tạo đúng đắn, đảm bảo không ngừng cập nhật đổi mới đào tạo kế toán theo xu hướng đáp ứng được nhu cầu. Việc tăng cường triển khai phương pháp dạy học hiện đại giúp người học có thể vừa học vừa thực hành là hết sức cần thiết. Đồng thời, tiếp tục cải tiến việc giảng dạy các học phần mô phỏng thực hành nhằm giúp người học có cái nhìn thực tế về hoạt động nghề nghiệp, tạo điều kiện thuận lợi cho người học tiếp cận sát với thực tế và tăng cường các kỹ năng cần thiết cho người học như làm việc nhóm, lập kế hoạch, quản lý thời gian, ra quyết định, đồng thời giúp người học xây dựng thái độ nghề nghiệp và đạo đức nghề nghiệp phù hợp.

Thứ hai, chuyển đổi số tác động đến cách thức thực hiện, triển khai các phương pháp giảng dạy kế toán. Chuyển đổi số không thay đổi nội dung cơ bản cũng như giá trị cốt lõi các phương pháp giảng dạy mà là sự chuyển đổi cách thức thực hiện, triển khai các phương pháp giảng dạy thông qua công nghệ và nền tảng số. Các lớp học truyền thống sẽ được thay thế bằng các lớp học trực tuyến, từ xa, lớp học ảo. Không gian học tập đa dạng hơn, người học có thể trải nghiệm học tập bằng không gian ảo, có thể tương tác người với người, người với máy như thật thông qua các phần mềm mô phỏng công nghệ thực tế ảo (Virtual reality). Tài nguyên học tập số trong điều kiện kết nối không gian thật và ảo sẽ vô cùng phong phú, không gian thư viện không còn là địa điểm cụ thể, mà thư viện có thể khai thác mọi lúc mọi nơi. Chương trình dạy học

được thiết kế đa dạng hơn, cụ thể hơn và đáp ứng tốt hơn nhu cầu giáo dục cá nhân hóa. Như vậy, chuyển đổi số cho phép giáo dục được thực hiện toàn diện và đầy đủ mà không có gặp mặt, giao tiếp trực tiếp, có nghĩa là phương thức chuyển tải thay đổi từ trực tiếp sang từ xa, đòi hỏi thay đổi ở nhiều khía cạnh: số hóa học liệu (giáo trình điện tử, kho bài giảng e-learning, ngân hàng câu hỏi...), thư viện số, phòng thí nghiệm ảo, triển khai hệ thống đào tạo trực tuyến...; chuyển đổi toàn bộ cách thức, phương pháp giảng dạy, kỹ thuật quản lý lớp học, tương tác với người học sang không gian số, khai thác công nghệ thông tin để tổ chức giảng dạy thành công.

3. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU VÀ KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

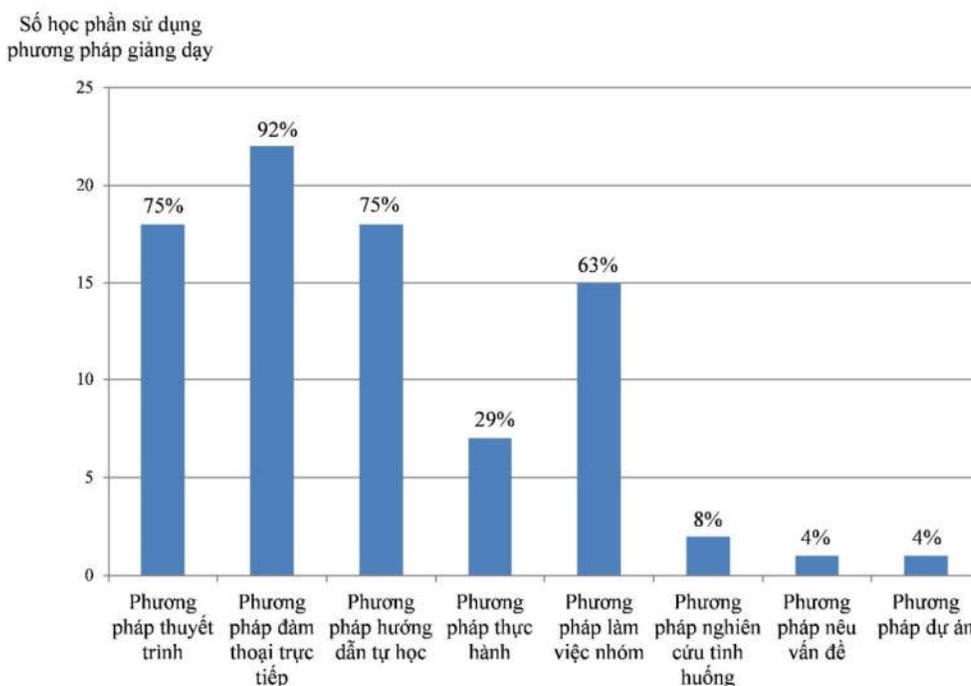
3.1 Phương pháp nghiên cứu

Để thu thập dữ liệu, tác giả đã sử dụng phương pháp nghiên cứu tài liệu về đề cương chi tiết của tất cả 25 học phần do Bộ môn Kế toán, Khoa Kế toán - Tài chính quản lý (sau đây gọi tắt là các học phần kế toán) nhằm thu thập thông tin về thực trạng vận dụng các phương pháp giảng dạy trong các học phần này. Trong các học phần kế toán có 01 học phần chưa đưa vào giảng dạy, vì vậy tác giả sử dụng số liệu khảo sát của 24 học phần kế toán đang được giảng dạy tại các chương trình đào tạo. Đồng thời, tác giả sử dụng phương pháp phỏng vấn các giảng viên tham gia giảng dạy các học phần kế toán nhằm làm rõ thêm cách thức thực hiện, triển khai cũng như thực trạng ứng dụng công nghệ thông tin vào các phương pháp giảng dạy.

Các dữ liệu thu thập được ở các phương pháp trên được tác giả tổng hợp và phân tích bằng công cụ excel. Các phương pháp phân tích dữ liệu gồm các phương pháp định tính như: phương pháp thống kê mô tả, phương pháp so sánh tổng hợp... để đánh giá kết quả điều tra, phỏng vấn trong quá trình nghiên cứu thực tiễn phương pháp giảng dạy kế toán tại trường Đại học Hải Phòng.

3.2 Kết quả nghiên cứu các phương pháp giảng dạy kế toán tại trường Đại học Hải Phòng

Tại trường Đại học Hải Phòng, phương pháp tiếp cận trong đào tạo là “lấy người học làm trung tâm” với các phương pháp dạy học đa dạng. Các phương pháp giảng dạy của các học phần kế toán được áp dụng bao gồm phương pháp thuyết trình; đàm thoại trực tiếp; hướng dẫn tự học; thực hành; làm việc nhóm; nghiên cứu tình huống; nêu vấn đề và phương pháp dự án. Qua quá trình khảo sát thực trạng sử dụng các phương pháp giảng dạy kế toán tại trường Đại học Hải Phòng, tác giả thu được kết quả như sau:

Biểu đồ 1: Thực trạng sử dụng các phương pháp giảng dạy kế toán tại trường Đại học Hải Phòng

(Nguồn: Số liệu khảo sát của tác giả)

Kết quả khảo sát cho thấy, trong các phương pháp giảng dạy, phương pháp thuyết trình, phương pháp đàm thoại trực tiếp, phương pháp hướng dẫn tự học được sử dụng trong nhiều học phần: phương pháp đàm thoại trực tiếp sử dụng ở 22/24 học phần tương đương 92%, phương pháp thuyết trình và phương pháp hướng dẫn tự học sử dụng ở 18/24 học phần tương đương 75%. Phương pháp thực hành được sử dụng ở 7/24 học phần tương đương 29% trong đó chủ yếu là những học phần có tính chất đặc thù như Kế toán máy, Hệ thống thông tin kế toán và các học phần thực tập. Phương pháp giảng dạy làm việc nhóm cũng được sử dụng ở phần đông các học phần cụ thể là ở 15/24 học phần tương đương 63%. Chỉ có 2/24 học phần sử dụng phương pháp nghiên cứu tình huống tương đương 8%, và 1/24 học phần sử dụng phương pháp nêu vấn đề, phương pháp dự án tương đương 4%.

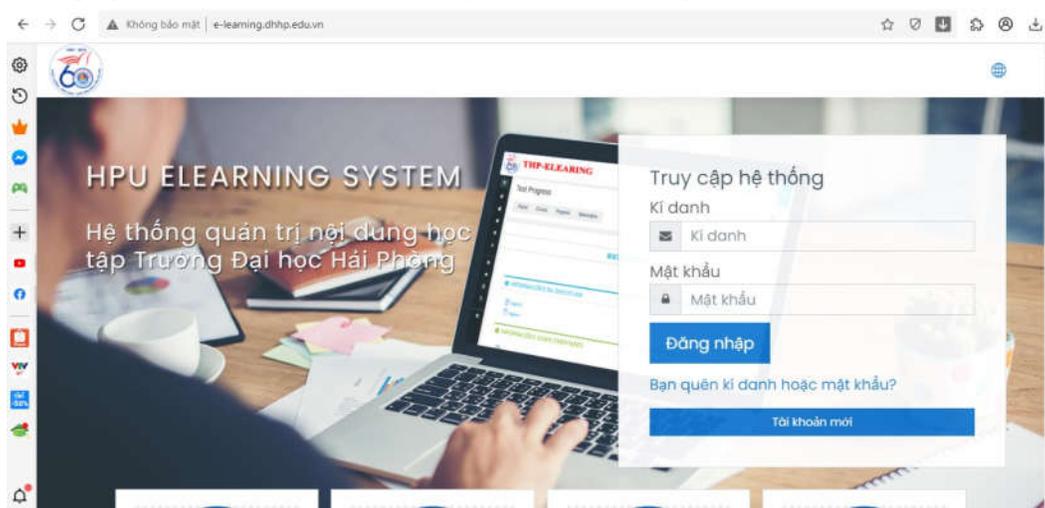
Với các nội dung dạy học lý thuyết, bài tập, thảo luận, hướng dẫn tự học, người học học tập trung tại giảng đường, số lượng người học trên giảng đường phù hợp với các yêu cầu đào tạo để người học có thể tiếp thu, lĩnh hội kiến thức. Để phát huy tính chủ động của người học, trong quá trình giảng dạy giảng viên chuẩn bị bài giảng với nhiều câu hỏi gợi mở để người học tự tư duy, phát triển ý tưởng, đóng góp vào bài học. Bên cạnh đó, giảng viên sử dụng thêm các công cụ hỗ trợ như máy chiếu, tài liệu điện tử với các ví dụ minh họa bằng hình ảnh, video để tăng tính hấp dẫn cho bài giảng. Với các nội dung dạy học thực hành, người

học được thực hành trên phòng máy tính, có cài đặt phần mềm kế toán nhằm trang bị cho người học kỹ năng công nghệ thông tin cơ bản, sử dụng một số phần mềm kế toán phổ biến trong doanh nghiệp. Bên cạnh đó, nhà trường đã trang bị phòng kế toán ảo dựa trên công nghệ điện toán đám mây và phần mềm ERP Amis của Công ty Cổ phần MISA, đã ký kết thỏa thuận hợp tác với MISA trong hỗ trợ phần mềm đào tạo kế toán và cập nhật cho giảng viên. Tuy nhiên do điều kiện về cơ sở vật chất nên việc thực hành trực tiếp trên phần mềm máy tính vẫn còn tình trạng 02 người học thực hành chung trên 01 máy tính tại một thời điểm. Giảng viên và người học đã khắc phục bằng cách tăng kết nối và sử dụng thêm laptop của người học và tìm thêm giải pháp để người học có thể thực hành tại nhà. Với các học phần thực tập, người học tới các cơ sở thực tập là các doanh nghiệp để khảo sát tổ chức công tác kế toán, thực tập các nghiệp vụ kế toán tại phòng kế toán của doanh nghiệp. Quá trình thực tập giúp người học rèn luyện kỹ năng tự học, kỹ năng phân tích, tổng hợp, kỹ năng phát hiện vấn đề, trình bày và giải quyết vấn đề, hoàn thiện dần kỹ năng viết báo cáo và thu hoạch, đồng thời giúp người học có những trải nghiệm mang tính thực tiễn và tích cực, chủ động trong việc tiếp thu, tìm tòi kiến thức mới.

Hoạt động giảng dạy trực tuyến được diễn ra từ năm 2020 do ảnh hưởng của dịch Covid-19. Tuy việc đào tạo trực tuyến được thực hiện mới trong thời gian gần đây nhưng toàn bộ các giảng viên

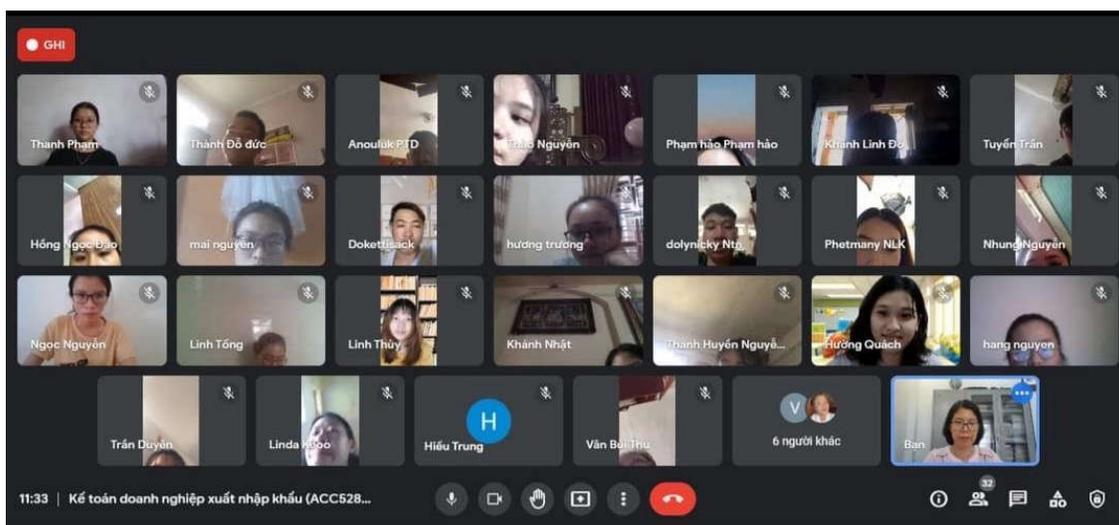
đều tiếp cận nhanh chóng với cách thức thực hiện. Trường tổ chức thực hiện dạy và học trực tuyến trên hệ thống quản lý nội dung học tập THP-LCMS (e-learning.dhhp.edu.vn) (Hình 1) và công cụ dạy học trực tuyến Google Hangout Meet (Hình 2). Trước khi bắt đầu giảng dạy trực tuyến, mỗi giảng viên đều được cung cấp tài khoản trên THP-LCMS để đăng nhập và tạo khoá học tương ứng với từng học phần theo phân công giảng dạy của Bộ môn Kế toán. Giảng viên sẽ chuẩn bị video bài học, file PDF nội dung bài học, các câu hỏi củng cố kiến thức để đưa vào từng bài học của học phần. Sau đó giảng viên mở lớp học trực tuyến thông qua ứng dụng Google Hangout Meet và đăng ký mã lớp học cố định với nhà trường phục vụ cho công tác kiểm tra, giám sát hoạt động dạy và học trực tuyến. Trường đang dần từng bước hoàn thiện công nghệ thông tin học tập trực tuyến nhằm hỗ trợ tối đa cho người học, kết hợp giữa mô hình đào tạo truyền

thông và phương thức đào tạo trực tuyến. Mô hình này được khuyến khích áp dụng, không chỉ phục vụ giai đoạn việc học trực tiếp tại trường bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh. Phần lớn các giảng viên đã chủ động và tích cực ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy khắc phục ảnh hưởng của đại dịch. Tuy nhiên, hoạt động giảng dạy trực tuyến cũng gặp một số khó khăn như khó kiểm soát ý thức của người học trong lớp học trực tuyến, chất lượng đường truyền internet không ổn định ở một số khu vực giảng đường. Bên cạnh đó, năng lực số của một số thầy cô lớn tuổi còn hạn chế khiến cho việc giảng dạy trực tuyến chưa thực sự hiệu quả như mong đợi. Kho tài liệu học trực tuyến chưa nhiều và chưa được đa dạng, toàn diện. Bên cạnh đó, do trường vẫn đang trong tiến trình chuyển đổi số nên hệ thống kiểm tra, đánh giá chất lượng kiến thức, chất lượng bài giảng một cách tự động vẫn chưa được áp dụng một cách có hệ thống.

Hình 1: Hệ thống quản lý nội dung học tập THP-LCMS

(Nguồn: Tài liệu tác giả thu thập)

Hình 2: Lớp học trực tuyến học phần Kế toán doanh nghiệp xuất nhập khẩu

(Nguồn: Tài liệu tác giả thu thập)

Kết quả trên cho thấy phương pháp dạy học chủ yếu được sử dụng trong thực tế giảng dạy kế toán tại trường Đại học Hải Phòng vẫn là các phương pháp truyền thống, các phương pháp dạy học tích cực cũng được kết hợp nhưng chưa rộng rãi. Cơ sở vật chất để phục vụ việc thực hành kế toán của người học còn hạn chế. Giảng viên có kết hợp giảng dạy sử dụng các phương tiện, công cụ như máy chiếu cung cấp thông tin sinh động, sử dụng công thông tin học tập trực tuyến của nhà trường nhằm hỗ trợ tối đa cho người học. Phương thức giảng dạy được tiến hành song song giữa trực tiếp và trực tuyến để đảm bảo vừa truyền tải đủ nội dung học thuật cho người học, vừa thuận tiện quy trình tiếp nhận, giảng dạy kiến thức. Tuy nhiên kho tài liệu số chưa nhiều, mức độ hoàn thiện chưa cao. Đội ngũ giảng viên hiểu biết về công nghệ, có kiến thức chuyên sâu trong các ứng

dụng phần mềm nói riêng và tổng thể quy trình số hóa nói chung chưa đủ mạnh.

4. Một số khuyến nghị đổi mới phương pháp giảng dạy kế toán trong bối cảnh chuyển đổi số tại trường Đại học Hải Phòng

Để đào tạo ra nguồn nhân lực kế toán có chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu của xã hội, các trường đại học cao đẳng nói chung, trường Đại học Hải Phòng nói riêng cần phải thay đổi tư duy đào tạo. Trong đó yêu cầu đầu tiên là đổi mới phương pháp giảng dạy cho phù hợp với quan điểm giảng dạy theo hướng chú trọng tư duy tổng hợp và các kỹ năng như xử lý công việc, tổng hợp, phân tích, quản trị dữ liệu... và phù hợp với phương pháp đào tạo mới theo hướng chuyển đổi số. Để đáp ứng được yêu cầu đó, tác giả mạnh dạn đề xuất một số khuyến nghị đổi mới phương pháp giảng dạy kế toán tại trường Đại học Hải Phòng như sau:

Thứ nhất, đổi mới phương pháp giảng dạy kế toán cần bắt đầu từ việc nâng cao nhận thức của đội ngũ giảng viên. Các giảng viên cần nhận thức đúng, đầy đủ yêu cầu, thành tựu của thời kỳ chuyển đổi số và đổi mới phương pháp giảng dạy là một tất yếu trong điều kiện mới. Khi nhận thức được vấn đề này một cách rõ ràng và chắc chắn, các giảng viên sẽ sẵn sàng chấp nhận, tích cực phấn đấu, thay đổi tư duy. Tâm thế chủ động, tự tin sẽ là động lực giúp giảng viên đón nhận chuyển đổi số một cách hiệu quả để ứng dụng những thành tựu của nó vào trong hoạt động giảng dạy.

Thứ hai, cần áp dụng các phương pháp giảng dạy hiện đại một cách triệt để nhằm hướng người học vào việc liên hệ, tra cứu, vận dụng kiến thức các môn học đồng thời trang bị, rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp cơ bản cho người học. Việc tăng cường triển khai các phương pháp giảng dạy nghiên cứu tình huống, nêu vấn đề, dự án là hết sức cần thiết. Giảng viên cần đưa vào bài giảng của mình những tình huống kế toán thực tế để người học được tham gia vào giải quyết các tình huống này, điều này giúp người học tiếp cận được thực tiễn nghề nghiệp ngay tại lớp học. Chính vì tính chất có thật của tình huống đã làm cho người học chủ động, sáng tạo, hứng thú với bài học và từ đó tiếp cận và ứng dụng kế toán có hiệu quả. Việc dạy cho người học tự nhận dạng các vấn đề kinh tế để quyết định các công việc kế toán cần thực hiện giúp phát triển khả năng tư duy độc lập, năng lực phát hiện và giải quyết vấn đề của người học là điều rất cần thiết và mang tính đổi mới hiện nay. Để

phát huy hiệu quả của phương pháp này giảng viên cần kết hợp với đội ngũ kế toán, kiểm toán viên chuyên nghiệp đang công tác tại các công ty, tập đoàn lớn trong và ngoài nước có nhiều năm kinh nghiệm làm việc đến trao đổi các vấn đề thực tiễn, và giải đáp các vấn đề kế toán thực tế phát sinh cho người học.

Thứ ba, nhà trường tăng cường xây dựng hệ thống hỗ trợ giảng viên và người học trong việc giảng dạy theo phương pháp tích cực. Nhà trường cần mở rộng đầu tư trang thiết bị, phương tiện dạy học hiện đại, cấu hình máy tính, cột thu phát sóng wifi đủ mạnh cho giảng viên và người học tham gia kết nối và học tập trên Internet một cách dễ dàng hơn. Hệ thống quản lý nội dung học tập THP-LCMS cần được hoàn thiện và hỗ trợ tốt hơn việc tương tác giữa giảng viên và người học trong quá trình dạy và học.

Thứ tư, đổi mới phương pháp giảng dạy kế toán phải song hành với việc nâng cao chất lượng của cán bộ giảng dạy kế toán theo hướng gắn với kỹ năng nghề nghiệp thực tế. Đa số giảng viên giảng dạy kế toán ở trường Đại học Hải Phòng nói chung còn rất ít kinh nghiệm nghề nghiệp thực tế. Mặt khác, theo sự phân công và chương trình đào tạo mỗi người chỉ được phân công giảng dạy một số học phần nhất định nên các kiến thức chuyên môn cũng chỉ giới hạn ở những phạm vi hạn chế. Để giải quyết được vấn đề này, đội ngũ giảng viên giảng dạy cần tìm điều kiện thâm nhập công việc thực tế, nhà trường cần chú trọng trong việc tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng giảng viên sao cho người dạy về kế toán

cũng là người làm được công việc của kế toán. Bên cạnh đó, nâng cao năng lực ngoại ngữ, kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin và các phương pháp giảng dạy hiện đại cũng là một yêu cầu không nhỏ đối với đội ngũ giảng viên hiện nay.

Thứ năm, nhà trường cần xây dựng chiến lược cụ thể trong việc tăng cường triển khai chuyển đổi số bắt đầu từ bước tạo lập nên môi trường học tập số, học liệu số tạo tiền đề cho việc đổi mới phương pháp giảng dạy. Nhà trường cần đẩy mạnh quá trình mã hóa, số hóa toàn bộ cơ sở dữ liệu dùng chung phục vụ học tập, giảng dạy và nghiên cứu khoa học, nhất là hệ thống giáo trình, tài liệu, sách tham khảo, chuyên khảo, bài giảng, ngân hàng đề thi, đáp án. Bên cạnh đó nhà trường tiếp tục đầu tư, đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng số, hoàn thiện hệ thống kết cấu hạ tầng dạy - học và nghiên cứu khoa học đồng bộ, điều hành tác nghiệp hiện đại, đồng bộ có thể hoạt động trực tiếp và trực tuyến, nhất là hệ thống phòng học, phòng họp, hội thảo trực tuyến, thư viện điện tử... Chuyển đổi số phương pháp giảng dạy không đơn giản chỉ là dạy học trực tuyến mà đó là công nghệ hóa toàn bộ tiến trình dạy và học.

5. KẾT LUẬN

Đổi mới phương pháp giảng dạy kế toán trong bối cảnh chuyển đổi số là một trong những vấn đề đáng quan tâm ở bất cứ trường đại học nào có giảng dạy kế toán tại Việt Nam. Tại trường Đại học Hải Phòng, để nâng cao chất lượng đào tạo khối ngành kinh tế hướng đến sản phẩm đầu ra là các cử nhân có kiến thức toàn

diện về kinh tế, tài chính, kế toán, có kỹ năng sáng tạo, kỹ năng tổng hợp, phân tích, quản trị dữ liệu kinh doanh, phương pháp giảng dạy cần phải được cập nhật, đổi mới theo hướng hiện đại. Các phương pháp giảng dạy tích cực như giảng dạy theo dự án, giảng dạy dựa trên vấn đề, giảng dạy theo tình huống ... cần được giảng viên khai thác, áp dụng rộng rãi. Bên cạnh đó, việc ứng dụng công nghệ thông tin trong phương pháp giảng dạy kế toán kết hợp sử dụng các công cụ dạy học hiện đại cần được đẩy mạnh hơn nữa.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Thông tin và Truyền thông (2020), *Cẩm nang chuyển đổi số*, NXB Thông tin & Truyền thông, Hà Nội.
2. Hmelo-Silver C. E. (2004), 'Problem-based learning: What and how do students learn?', *Educational Psychology Review*, 16, 235–266.
3. Scholz R. W. and Tietje Olaf (2002), *Embedded Case Study Methods: Integrating Quantitative and Qualitative Knowledge*, Sage Publications, Thousand Oaks, California.
4. Trần Thị Thơm (2019), 'Phương pháp truyền thống và hiện đại trong dạy học triết học', *Tạp chí Giáo dục*, số 448, Kỳ 2 - 2/2019, 56 - 59.
5. Thủ tướng Chính phủ (2020), *Quyết định số 749/QĐ-TTg, Phê duyệt "Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030"*, Hà Nội.
6. Thủ tướng Chính phủ (2022), *Quyết định số 131/QĐ-TTg, Đề án "Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số trong giáo dục và đào tạo giai đoạn 2022-2025, định hướng đến năm 2030"*, Hà Nội.